

L'anglès com a llengua de docència a la Universitat

• **Eva Llorenç Celades**
Redacció de la Revista Futura.
Universitat de València

Actualment, en el curs 2014-2015, prop de 1.600 estudiants de grau de la Universitat de València fan classe en grups de docència en anglès repartits en les titulacions d'Administració i Direcció d'Empreses, Economia, *International Business*, Dret, Farmàcia, Medicina i Psicologia. L'obertura d'aquests grups s'inicià, ara fa 11 anys, a la Facultat d'Economia i, quatre anys més tard continuà a la Facultat de Dret (cursos 2003-2004 i 2007-2008, respectivament). Posteriorment, en el curs 2010-2011, se sumaren les facultats de Farmàcia, Medicina i Psicologia arran de la creació dels grups d'Alt Rendiment Acadèmic (ARA) –una iniciativa de la Conselleria d'Educació, amb la col·laboració de les universitats públiques valencianes en la qual la primera n'aporta el finançament. La característica més notòria d'aquests grups és l'oferta de més de la meitat de la docència en anglès.

En el cas de la Facultat d'Economia, coincidiren la voluntat del centre per afavorir els intercanvis amb universitats estrangeres i l'interés de l'estudiantat en aprofitar l'oportunitat de fer estades fora i rebre una part de la formació en una llengua estrangera. Segons Amadeo Fuenmayor, coordinador dels grups internacionals d'aquesta Facultat, «hi havia molt de professorat que volia impartir classe en anglès i no va ser difícil». L'experiència començà en les llicenciatures en Economia i en Administració i Direcció d'Empreses (ADE) i en les diplomatures en Ciències Empresarials i en Turisme. Avui, la Facultat d'Economia manté grups ARA en anglès en els graus en ADE, transversal amb Economia, i també en *International Business*, tot i que s'ofereixen algunes assignatures en anglès en la resta de titulacions del centre.

A la Facultat de Dret, Carmen Estevan, coordinadora del grup ARA, ens comenta que quan ells començaren, «en altres països d'Europa ja s'estava fent docència en anglès. Obrirem un grup de primer curs i poguérem oferir quasi tota la troncalitat de la llavors llicenciatura de Dret en anglès, gràcies a la ràpida resposta del professorat.» Durant uns anys la línia de docència en anglès de la Facultat de Dret va rebre ajudes per ser un PIE (Projecte d'Innovació Educativa). El curs 2010-2011 la Facultat va reconvertir aquest grup en un grup ARA. D'altra banda i degut a les dificultats econòmiques, Estevan es queixa de les limitacions per a oferir més recursos i activitats complementàries als estudiants d'aquest grup. Tot i així, mantenen un seminari de terminologia jurídica en anglès, impartit per professorat del Regne Unit, que introdueix els estudiants de primer curs en el sistema jurídic anglosaxó. Un altre tema és, com expressa Juan Luis

Chorro, coordinador del grau en Psicologia, que en algun moment «caldrà diferenciar entre alt rendiment i docència en anglès; no és el mateix i el que realment està funcionant són grups de docència en anglès, perquè el pla d'estudis i el contingut de les assignatures dels diferents grups del grau són idèntics».

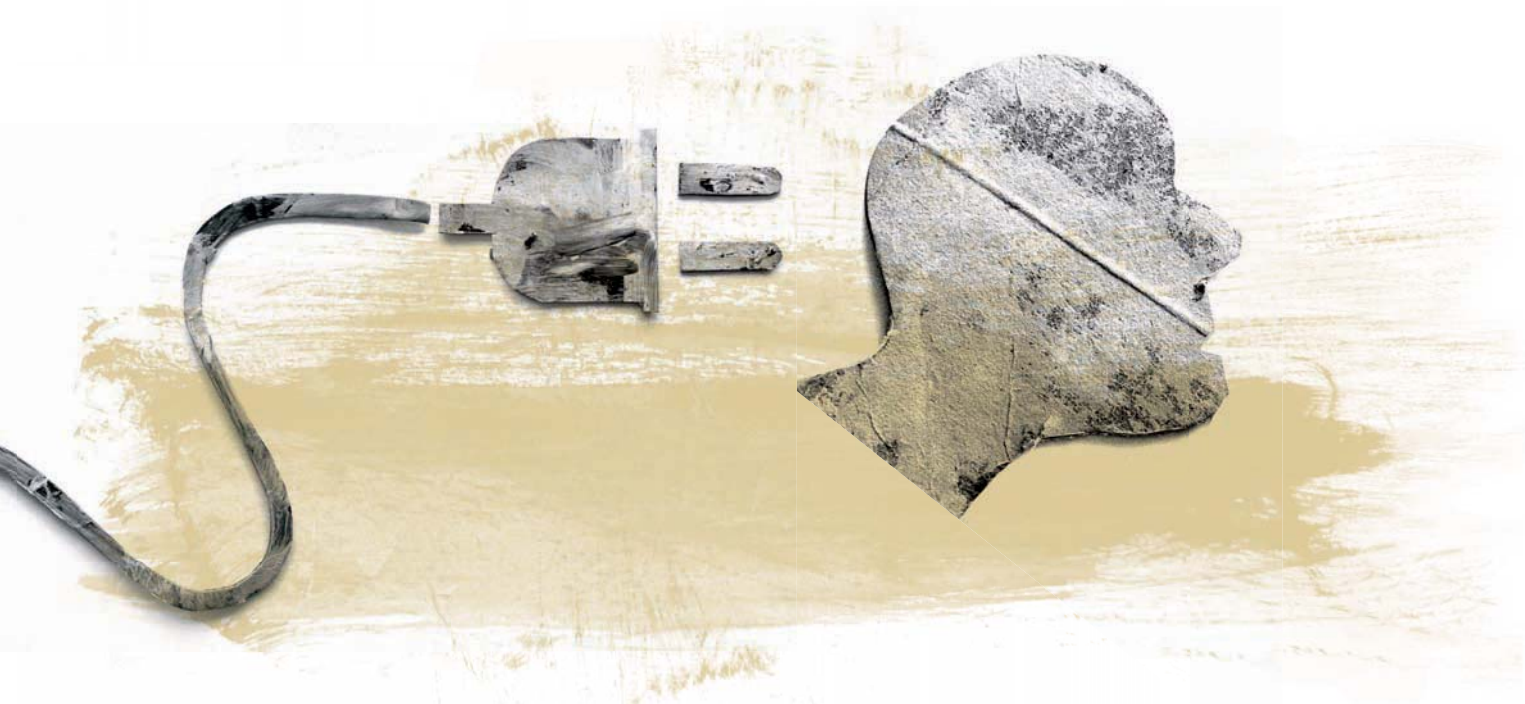
Estudiants i professors que no abandonen

Com a denominador comú de tots aquests grups està la taxa d'abandonament de l'estudiantat, que és anecdòtica. Els responsables dels grups en anglès coincideixen en què el tipus d'estudiant que vol ingressar-hi té una bona nota d'accés i molta exigència acadèmica, a més d'un nivell d'anglès suficient que contrasta amb el desajust que es percep en altres grups i graus de la Universitat. Com diu Joaquín Camps, coordinador del grau en *International Business*, «en principi hi ha dos perfils d'alumnat que tria formar part d'aquest grup: qui prové de col·legis bilingües i qui fa un sobre esforç i en un començament s'acovardeix per a després ajustar-se». D'altra banda

també hi ha estudiants Erasmus que prefereixen l'anglès com a llengua vehicular. Al seu torn, Marisa Guillén, coordinadora del grup ARA de Medicina, ho corrobora: «En un primer moment s'atabalen molt. Donar *Anatomia* és dur i si és en anglès els fa més por, però aviat se n'adonen que no és per a tant. L'alumnat és excel·lent i no té problemes per seguir la docència en anglès. En els grups tutoritzats, on els alumnes fan treballs i els exposen, els professors es queden bocabadats».

A l'hora de respondre un examen, redactar un treball o fer consultes en una tutoria, depèn de cada grau el fet que s'exigisca l'ús de l'anglès o que aquest es barregi amb el castellà i el valencià, indistintament. Tal com ens conta Paula Blasco, recent graduada en *International Business* (d'aquest grau, juntament amb els d'ADE, Economia, Dret i Psicologia, acaba d'eixir, en juliol de 2014, la primera promoció del grup en anglès; de Farmàcia i de Medicina la primera promoció eixirà en juliol de 2015 i en juliol de 2016 respectivament), «el primer semestre costa més perquè no estem acostumats;

«Els responsables dels grups en anglès coincideixen en què el tipus d'estudiant que vol ingressar-hi té una bona nota d'accés i molta exigència acadèmica, a més d'un nivell d'anglès suficient»

és estressant sobre tot pel vocabulari, però a poc a poc, l'ús de l'anglès esdevé habitual i cada volta requereix menys esforç». Blasco va estudiar a l'IES Salvador Gadea d'Aldaia i des de menuda va rebre classes d'anglès però com no tenia cap acreditació, va fer la prova de nivell del Centre d'Idiomes de la Universitat per poder accedir al grup ARA. Dels companys que provenen de col·legis bilingües diu que parlaven amb més fluïdesa però que per la resta tenien les mateixes dificultats. Ara està fent un màster en Direcció Financera i valora positivament l'experiència d'haver estudiat el grau en anglès, sobretot en tractar-se d'*International Business*. A les pràctiques que vol fer li demanen coneixements avançats en eixa llengua i s'ho troba fet.

Si la taxa d'abandonament és anecdòtica en l'estudiantat, Ma. Teresa Varea, vicedegana d'Estudis de Farmàcia, destaca que «amb el professorat passa el mateix. Els docents s'animen de manera voluntària a fer classe en el grup d'anglès i des que vam començar, el curs

2010-2011, no hi ha hagut renúncies. Qui s'ho deixa és perquè ha canviat d'assignatura, no perquè es deixi la docència en el grup». En general, el professorat que vol donar classe en anglès està ben preparat i aporta el seu bagatge personal. Alguns fan ús dels recursos que posa al seu abast el Servei de Política Lingüística de la Universitat, com ara la correcció de material docent o els grups de conversa per millorar l'expressió oral, altres compten amb algun tipus d'ajuda extra com és el cas de la Facultat de Medicina, que té dues persones en pràctiques del Màster en Traducció de la UV. En tot cas, després de parlar amb tots els centres, es comprova que els docents no tenen un reconeixement estandaritzat. En paraules de Joaquín Camps, «el professorat fa un sobreesforç sense massa compensacions de cap tipus».

En un escenari que vol dirigir-se cap al plurilingüisme, incorporar l'anglès a l'àmbit docent com a llengua de comunicació intensifica el seu aprenentatge. En eixa línia,

la docència en anglès (i amb el temps en altres llengües estrangeres) a la Universitat no es limita als grups actuals, i amb la intenció d'eixamplar-la a la resta de graus, enguany s'ha engegat el Pla de formació i acreditació d'anglès per a estudiants de grau, en el que col·laboren els vicerectorats amb competències en estudis, relacions internacionals i política lingüística així com també el Servei de Política Lingüística i el Centre d'Idiomes de la Universitat de València. L'objectiu del pla és aconseguir que els estudiants de primer i segon curs de grau obtinguen unes competències lingüístiques equivalents al nivell B2 d'anglès perquè a partir de tercer curs es puguin impartir més assignatures en aquesta llengua en totes les titulacions de grau. En paraules de Marisa Guillén, «en una situació idíl·lica, l'alumnat no hauria de triar grup per l'idioma, sinó assignatura, i s'impartira en anglès, valencià o castellà, els estudiants no haurien de tenir cap problema, però ara per ara no és així». ■

L'ANGLÈS JA NO ÉS UN MÈRIT

Quan ja han passat vora trenta anys des de l'ingrés de l'Estat espanyol en la Unió Europea i des de l'inici del programa Erasmus (1986 i 1987 respectivament) i la mobilitat és un fet com més va més comú, les universitats continuen treballant per millorar les competències lingüístiques dels seus estudiants. Conèixer més d'una llengua estrangera afegeix valor al currículum, i més encara, es dona per fet que una d'elles ha d'ésser l'anglès. La seua utilitat com a llengua franca de comunicació internacional no es qüestiona en cap entorn, siga l'acadèmic, el laboral o el social. Que cal aprendre'l, llavors, està tan clar, que ha esdevingut l'idioma per excel·lència en les diferents etapes educatives. I en arribar a la universitat és, en ocasions, un requisit que s'ha d'acreditar no sols per a fer intercanvis amb d'altres països sinó també per a obtenir alguns graus i per a accedir a alguns màsters o, en un altre ordre, per a postular-se a una beca o aconseguir un contracte laboral.

En aquest punt, l'anglès ja no és tant un mèrit sinó més bé un requisit i es fa

palès cert desajust entre la realitat del nivell lingüístic de molts estudiants i la necessitat de conèixer i poder acreditar-ne eixe coneixement. Per aconseguir la competència desitjada cal un esforç constant i al llarg de tota la vida. L'aprenentatge de llengües no és una puntual que es pot abandonar una volta aconseguida, i l'etapa universitària no pot quedar fora o desentendre's d'eixa formació i deixar-la a mercè d'iniciatives individuals. Més encara, des de l'adopció del Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECRL)¹ que intenta superar les barreres de comunicació existents entre els diferents països de la Unió, ahora que subministra una base comuna pel que fa a objectius, continguts, mètodes i avaluació en l'ensenyament de llengües modernes. Tot amb la intenció d'assegurar el mutu reconeixement de les qualificacions obtingudes i afavorir la comprensió, la tolerància i la mobilitat.

Les universitats, com a centres d'ensenyament superior que formen professionals el millor preparats possible, han de promoure i facilitar l'apre-

nentatge de llengües parant especial esment a l'anglès. D'altra banda, a la Universitat de València no es pot desenvolupar una política lingüística sense tenir en compte que està incardinada en una societat multilingüe² que té dues llengües oficials, el castellà i el valencià.

¹ Document elaborat pel Consell d'Europa que defineix la qualitat i els objectius de la política lingüística a seguir pels estats membres. Aquest document es va presentar l'any 2001 (Any europeu de les llengües) i dibuixa un mapa dels diferents nivells (A1, A2, B1, B2, C1 i C2) i de les competències lingüístiques que s'hi han d'assolir facilitant l'equivalència entre els títols d'universitats i d'altres centres d'ensenyament d'arreu de la Unió Europea.

² Cal diferenciar multilingüisme de plurilingüisme. Per multilingüisme s'entén la coexistència de més d'una llengua dins un mateix grup social, mentre que el plurilingüisme fa referència a l'ús de diverses llengües per un mateix individu. Això vol dir que una societat multilingüe pot estar formada per individus monolingües (que ignoren l'altra llengua) o plurilingües (que usen ambdues llengües). L'aspiració hauria de ser la d'una societat plurilingüe capaç en la/les llengües pròpies a més d'en una o diverses llengües estrangeres, però sobretot una societat formada per individus que hagen desenvolupat les habilitats i les competències suficients per a estar oberts a noves experiències lingüístiques i culturals.

GRUPS ARA AMB DOCÈNCIA EN ANGLÈS A LA UV

Centre	Grau	places en 1r curs
Facultat de Dret	Dret	50
Facultat d'Economia	ADE	65
	Economia	65
	<i>International Business</i>	75
Facultat de Farmàcia	Farmàcia	32
Facultat de Medicina	Medicina	80
Facultat de Psicologia	Psicologia	50

Per a formar part d'un grup d'Alt Rendiment Acadèmic (ARA) s'ha de fer una sol·licitud específica després d'obtenir plaça en el grau corresponent. Cal acreditar un B2 d'anglès al llarg del primer curs, llevat del grau en *International Business*, on cal acreditar el B2 (o fer una prova de nivell) en el moment de la matrícula de primer.

El percentatge d'assignatures en anglès en aquests grups oscil·la entre més d'un 50% (Dret, Medicina, Psicologia i 2n i posteriors cursos d'ADE i Economia), d'un 55% a un 70% segons avancen els cursos en Farmàcia, un 90% en primer curs d'ADE i d'Economia, i un 100% en el cas d'*International Business*. Des de fa un parell d'anys, quasi tots els graus manifesten un augment de la demanda i, llavors, no es poden atendre totes les sol·licituds, generant-se, en alguns casos, llistes d'espera.